

גליון תורני בהלכה, אגדה ומוסר

דברי מאיר

מאוצרותיו של הרה"ג רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

אדר התשפ"א

גליון מס' 30

השיעור השבועי בהלכה ואגדה
של מורנו הרב שליט"א
אי"ה מידי יום רביעי בשעה 18:15
בבנין 'הישיבה הגדולה - בית וגן'
רה"ז 'החיד"א 21, בית וגן - ירושלים

פזנים ופרפראות

על פרשות השבוע שבהודש זה

דבריהם הם זכרונם

פרקי חיים מרבוזינו הקדושים
שיום פקידת שנתם בהודש זה

| פרשת משפטים |

וַיַּצַע אֱלֹהֵינוּ אֶת אֲזָנוֹ בַּמֶּרְצֵעַ (כא. ו)

"מרצע" בגימטריא 400 - אמר הקב"ה: אני הוצאתי אתכם משעבוד ארבע מאות שנה של מצרים, ואמרתי "עבדי הם", והוא הולך וקונה אדון לעצמו? תרצע אזנו במרצע, שמניינו ד' מאות...

(תוספות - קידושין כב.)

| פרשת תרומה |

וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה (כה. ב)

שלוש מדות בנותני תרומה: עין יפה - אחד מארבעים. בינונית - אחד מחמישים. ורעה - אחד מששים. וכולם רמוזים בתיבת "תרומה" - ר"ת: תרומה ראויה והגונה מארבעים האחד [עין יפה], תרומה ראויה ובינונית מחמשים האחד [בינונית], תרומה רעה ופחותה משישים האחד [עין רעה].

(רבינו אפרים)

| פרשת תצוה |

רְבוּעַ יְהִי כְפֹלָא (כה. טז)

אפשר לומר בדרך צחות, שהנה מובא בזוהר הקדוש ד"מאן דאיהו זעיר בהאי עלמא, איהו רב בעלמא דאתי. ומאן דאיהו רב בהאי עלמא, איהו זעיר בעלמא דאתי" - פירוש, מי שהוא זעיר [כלומר, עניו שאינו מחשיב עצמו] בעולם הזה, הוא גדול וחשוב מאוד בעולם הבא, וכן להיפך.

- וזהו שאמר: "רבוע" - מי שמחשיב עצמו לשליש ולרביע בענוותנותו, אז לעולם הבא "יהיה כפול" - ושכרו הרבה מאד!

(חן וכבוד)

| פרשת כי תשא |

כְּתָבִים מִשְׁנֵי עֲבָרֵיהֶם. מִזֶּה וּמִזֶּה הֵם כְּתָבִים (כב. טז)

אדם אחד בא לרבו בשאלה: האם מותר לו לרמות בדבר קטן, כי זה יציל אותו ממצבו הקשה...

ענה לו הרב: משום כך היו הלוחות כתובים משני הצדדים, לומר לך, שאין שלא תהפכם, יהיה כתוב "לא תגנוב"...

(ליקוטים נפלאים)

| פרשת ויקהל |

וּכְתָבֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו (כז. ט)

סופי תיבות 'שלום'. בא לרמוז, שכאשר יהיו עם ישראל פניהם איש אל אחיו, אוהבים זה את זה ופונים ועוזרים זה לזה, יהיה להם שלום ושלוה!

(עונג לשבת)

| פרשת פקודי |

וַיָּבֵא אֶת הָאָרֶץ אֶל הַמִּשְׁכָּן (מ. כא)

"דבר זה מסורת בידינו מאבותינו, מקום ארון אינו מן המדה" (מגילה י.)

מכאן - אמר הגה"ק ה"ח"תם סופר" זיע"א - שאין התורה תלויה במקום מסוים או בזמן מיוחד, אלא בכל עת ובכל מקום, חייב אדם לקבוע עתים לתורה ולהגות בה!

(משלחן גבוה)

י' אדר (תש"פ) - יום פטירתו של הגאון הגדול רבי אברהם יצחק ברזל זצוק"ל, מראשי ישיבת 'מיר' - ברכפלד, שהעמיד דורות של תלמידים וחיבר ספרים רבים. הוא חינך את תלמידיו בדוגמה אישית, והיה מוסר וועדים' מיוחדים בדרכי עבודת המידות והמוסר.

כ"ה אדר (תשל"ל) - יום הסתלקותו של האדמו"ר רבי יצחק אביחצירא - ה'בבא חאקי' הקדוש זצ"ל, נכדו של מרן הגה"ק רבי יעקב אביחצירא - בעל ה'אביר יעקב' זי"ע, אשר ישב על כסא רבנות העיר 'רמלה-לוד' רבות בשנים, עד לפטירתו הפתאומית בתאונת דרכים מחרידה.

כנצר למשפחת 'אבוחצירא' המפוארה, נודע ה'בבא חאקי' בכח ברכתיו ובמעשי מופתים שהיו 'רגילים' אצלו. אחד מסיפורי המופתים שמסופר על ידי בני ביתו הוא, שבמשך עשרות השנים בהם גר הרב בעיר 'רמלה', היו מופיעים בביתו שני אנשים בקביעות - ביום שישי באה אישה אלמונית, וביום ראשון בא איש אלמוני...

מבלי שביקשו כלום, ידע ה'בבא חאקי' את רצונם וציווה את בני ביתו לתת בידיהם מאכלים לרוב - לאישה לכבוד שבת, ולאישה ממאכלי שבת הנותרים. לאחר פטירתו ניגשו בני המשפחה לאחיו, מרן הגה"ק ה'בבא סאלי' זי"ע, וביקשו לברר את זהות האנשים הללו. והוא גילה להם, שהאישה היתה רחל אמנו ע"ה, והאישה הוא לא אחר מאשר אליהו הנביא זכור לטוב - שהיו מגיעים על מנת לשהות במחיצתו של אביהם הקדוש!

כ"ט אדר (תשע"ח) - יומא דהילולא של האדמו"ר בעל 'לבוש מרדכי' מויז'ניץ-מונסי זי"ע, שהנהיג את עדת חסידיו כאב אוהב ומלך רחום. נודע בהקפדתו שלא יצלמוהו, ואכן רק מעט תמונות נותרו אחריו מכל שנות ישיבתו על כסא אבותיו הק'.

ת.נ.צ.ב.ה.

"ואבדה חכמת חכמיו ובינת גבוניו"

הגליון מוקדש לעילוי נשמתם הטהורה של מרגן זקני הדור הגאון הצדיק רבי משולם דוד הלוי סאלאוויצ'יק זצוק"ל ראש ישיבת 'בריסק' הגאון הצדיק רבי יצחק אריה שיינר זצוק"ל ראש ישיבת 'קמניץ' נלב"ע י"ח שבט התשפ"א - ת.נ.צ.ב.ה.

מורה"ר שליט"א עם הגר"י שו"ת זצ"ל

שואלין וזורשין

הלכה, אגדה ומנהג
בעניני דיומא

• סגולות לימי הפורים •

לימוד תורה

לימוד תורה לביל פורים וביום עצמו מהווה סגולה נפלאה. מובא בגמרא שכל הלומד תורה בזמנים הללו, אשר רוב הציבור פנוי בהם מן הלימוד, נוטל שכר כולם, וזוכה לבן שיאיר את עיני העולם בתורה.

נוסף על כך, על ידי לימוד התורה מבטלים כוחו של עמלק, ועל ידי מחיית עמלק באה פקידה לעקרים ולעקרות שבישראל. עוד נאמר ש"כל העוסק בתורה בין מגילה דלילה למגילה דיומא מובטח לו שהוא בן העולם הבא", ו"גדול יום פורים כיום שנתנה בו תורה". משום כך במקומות רבים נהגו להיות ערים לביל פורים ולעסוק בתורה. החיד"א כתב, שאילו היו עוסקים בתורה כראוי ביום פורים - בוודאי היו נגאלים!

תפילה

בספר 'סגולות ישראל' מובא כי סגולה להשכים בבוקר הפורים ולהרבות בתפילה ובבקשה לפני השם יתברך על כל דבר - בני, חיי ומזוני, והן על שאר דברים, ועל כל קרוביו, כי באותו יום "עת רצון מאוד, וכל העולמות המה בשמחה וברצון". הפלא יועץ' כותב בערך 'פורים' כי "ביום הפורים חביבה אף תפילת היחיד לפני הקדוש ברוך הוא והיא מתקבלת".

ראוי לקום מוקדם בבוקר יום הפורים. על ידי הקימה בריחות וההשכמה לתפילה יכול האדם לעקור את כוחו של עמלק. ובכלל, זמן התפילה שבשעת הבוקר בעת זריחת החמה, הוא זמן שיוצא המלאך רפאל אשר כל מיני הרפואה בידו, ולכן הוא עת תפילה. וגם אמרו רבותינו שתפילה שמתפלל האדם בבוקר - אין מעיינים עליו אם הוא ראוי שתתקבל, אלא היא תמיד מתקבלת. בשל כך יש להשכים ולהרבות בתפילה ובבקשה על כל דבר ועניין, כי זו עת רצון ושמחה בכל העולמות.

רבי צדוק הכהן מלובלין מבהיר כי ביום הפורים אפשר לזכות לישועה, אף לא בדרך הטבע. כה הם דבריו: "כיוון שבפורים זכו היהודים לחיות למרות גזירת המיתה - זהו זמן מסוגל לשינוי הטבע ואף לפקידת עקרות".

רבי יצחק אייזיק מקאמארא בספרו 'נדבת פי' מבאר כי ביום הפורים כל אדם יכול להגיע לדרגות נשגבות. כה דבריו: "קיבלנו, שבימי הפורים יוכל לעלות נשמה קטנה להיכל של צדיק מופלא בלי שום מעכב, וכן עולין כל התפילות לכתר' בלי שום מעכב... כל זה קיבלתי בלחשיה, ונעשיתי הולך רכיל לגלות סוד זה מאהבת ישראל".

מקרא מגילה

בעת קריאת המגילה מושפע על האדם שפע רב גם בגשמיות, והאדם יכול לזכות לשפע בתחום הצאצאים, החיים, הבריאות והפרנסה. נוסף על כך, בעת הקריאה מכפר הקב"ה על עוונות בני ישראל, ואף על עבירות החמורות ביותר. בעל השארית ישראל מצייין כי בעת קריאת המגילה מתכפרים אף העוונות החמורים ביותר, כמו גילוי עריות. בעת קריאת פסוקי המגילה, שפע הרחמים שהתעורר באותו זמן על עם ישראל - מושפע שוב מדי שנה בשנה. זוהי הסיבה שלאחר קריאת המגילה, אומרים 'קדיש' ותקבל', כיוון שכל קריאת המגילה היא בקשות ותחנונים הנסתרים בין פסוקי המגילה. בעת אמירת הקדיש, אנו מבקשים מה' שיקבל את בקשותינו לרצון (דרכי משה).

משתה ושמחה

כתוב במגילה: "ויאמר המלך אל אסתר במשתה היין מה בקשתך עד חצי המלכות ותעש". המלך - זה ה' יתברך. כביכול, בשעת משתה היין אומר ה' יתברך לעם ישראל: "מה בקשתך? עד חצי המלכות, ותעש" - זוהי עת רצון מיוחדת (שער יששכר).

משלוח מנות

בשם 'החווה' מלובלין מובא כי הקב"ה מקיים מצות 'משלוח מנות' על ידי שנותן 'איש' זה בניים 'לרעהו' אלו ישראל. ב'אמרי נועם' כתוב כי 'משלוח מנות ומתנות לאביונים מבטלים תתק"ג חולאים".

מתנות לאביונים

בשולחן ערוך נפסק: "אין מדקדקים במעות פורים, אלא כל מי שפושט יד ליתול נותנים לו, ומשום שאנו מקיימים הלכה זו, הקדוש ברוך הוא מוחל וסולח לעוונות כל אחד ואחד באיזה מצב שיהיה, ובלבד שיהיה פושט יד לקבל המחיילה, ואז אין מדקדקין אחריו אם כוונתו רצויה ודעתו שלימה".

כתב בספר 'אור המאיר': "והכל תולה בנתינת הצדקה אשר מקום שורשה ביסוד עליון, ובפרט ביום הזה. וכן 'כל הפושט יד נותנים לו'. ותועלתו גדולה במאוד להציל את עצמו משטן ופגע רע, וכאשר נודע שהצדקה מצילה ממות". הוא ממשיך ונותן רמז לכך שצדקה מצילה ממות המהילה "מתנות" (לאביונים) - שבין אותיות המילה "מת", נמצאת המילה "תנו", וזהו רמז לכך שכאשר אדם נותן משלו - הוא מפריד את צירוף המילה "מת" וניצול ממוות.

(מלוטק מתוך 'הידברות')

אורחות צדיקים

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מגדולי צדיקי וגאוני דורנו הוא כ"ק מרן האדמו"ר ממודיץ שליט"א (נולד ב"ג אדר ב' התש"א), חבר מועצת גדולי התורה של 'אגודת ישראל', מקים ומייסד מוסדות תורה וחסד לאלפים.

כממשיך דרך אבותיו הקדושים והטהורים אדמו"רי שושלת חסידות מודיץ המעטירה זי"ע, שנודעו בכח תורתם ובניגונייהם הקדושים, גם האדמו"ר שיבלחט"א מפליא בלמדנותו ובזמירות שירתו - ואחד מלחניו המפורסמים ביותר הוא על המילים "זכור אהבת קדומים".

האדמו"ר שליט"א קנה חכמה בצעירותו בישיבת פוניבז' המעטירה, וזכה לשמוע שיעורים תמידים כסדרן ממרן הגראי"ל שטיינמן צוק"ל, וכה אמר בדברי הספד על רבו המובהק:

כתוב שיעקב אבינו אמר "שני בניך הנולדים בארץ מצרים, עד בואי אליך" - מה הנקודה של 'עד בואי אליך'? מה היא ההדגשה בזה? הביאור הוא, שיוסף הצדיק זכה להתגדל על ברכי אביו יעקב והוא ראה את הדמות שלו, את 'דמות דיוקנין' שלו, יש בכך כדי להגן עליו ולשמור עליו מהנסיגות.

אבל "שני בניך הנולדים לך עד בואי אליך" - מנשה ואפרים לא זכו לראות ולגדול על דמותו של יעקב, הם צריכים ברכה מיוחדת ש"כראובן ושמעון יהיו לי"!

הדור הזה זכה לראות דמות של יראת חטא, דמות של יראת שמים, הדמות הזו אבדה וחסרה...

יה"ר שדמותו המאירה של כ"ק אדמו"ר שליט"א תלווה אותנו ותכוון את דרכנו, עד ביאת גואל צדק בב"א.

מוה"ר שליט"א בנועם שיח עם כ"ק האדמו"ר ממודיץ שליט"א

מכתבי תורה והוראה

שהשיב מורנו הרב שליט"א

סעודת פורים בערב שבת

שאלה: כאשר חל חג הפורים בערב שבת, מתי יש לעשות הסעודה?

תשובה: לכתחלה יש לעשות הסעודה בשחרית, מפני כבוד השבת (רמ"א סי' תרצ"ב), והיינו קודם חצות יום (מ"ב שם סק"י). אך גם אם נתעכב הדבר, יאכלנה עד הערב. והעיקר לאכול בשר ולשתות יין, שזה מדברי סופרים.

ואף אם לא יהיה לו תיאבון לסעודת ליל שב"ק מחמת סעודה זו, יש לקיים מצות היום (שמעתי ממז"ר הגר"ע אויערבאך שליט"א, וע"פ השו"ע סי' תרצ"ו ס"ז).

פורטל התוכן הרשמי של מורנו הרב שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' < ארכיון שיעורי מוה"ר שליט"א < הודעות < גלריות < שאלות למוה"ר שליט"א < ועוד

או בלחיצה על הקישור: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/> סכון 'דברי מאיר'

כנסו לכתובת: <https://5e1c4309dd0b6.site123.me/>